

Til Kunnskapsdepartementet

postmottak@kd.dep.no

Trondheim 10.01.2011

Høring – forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven. Kompetansekrav for undervisning.

Norsk kulturskoleråd er glad for politiske signal om å styrke læreres kompetanse for å undervise i de estetiske fagene i grunnskolen. I opplæringsloven med tilhørende forskrifter er det i dag fastsatt kompetansekrav for tilsetting i undervisningsstillinger i skoleverket, men det er opp til rektor å bestemme hvem som skal kunne undervise i de ulike fagene. Å lovfeste krav om kompetanse for å undervise er en god begynnelse for det kulturskolerådet ser som en utfordring: Å sikre at alle barn og unge får et kvalitativt godt tilbud i grunnskolens kunst- og kulturfag. Når vi vet at læreren er den viktigste motivasjonsfaktoren og den som i størst grad sikrer elevenes faglige resultat, er dette et betydelig skritt i riktig retning. Et godt grunnskoletilbud er også av stor betydning når elevene søker kulturskolen for å videreutvikle sine ferdigheter. Dette er også omtalt i Kulturskoleutvalgets rapport:

*” Kulturskoleutvalget anbefaler videre at det innføres kompetansekriterier for å undervise i kunstfag, tilsvarende andre fag, og at dette nedfelles i den varslede kompetanseforskriften”
(s 20)*

Dagens situasjon er slik at det er de minste barna som i størst grad møter lærere uten kompetanse i de estetiske fagene. Av lærere som underviser i musikk, kunst og håndverk og kroppsøving på 1.-4.årstinn, har ca. 50 % ingen studiepoeng i fagene (Statistisk sentralbyrå/Lagerstrøm 2007). Det er et tankekors at læreplanen i stor grad legger opp til at de estetiske fagene skal inngå som grunnleggende arbeidsmåter, mens lærerkompetansen i nettopp disse fagene er svært mangelfull. Med de kompetansemålene som ligger i kunnskapsløftet, er det vanskelig å tenke seg hvordan det elevene taper de første årene skal kunne gjenvinnes senere i skoleløpet, både i de enkelte fagene og i skolens arbeidsmåter. Derfor er forslagene om kompetansekrav for undervisning mer enn gledelig.

Departementet varsler i høringsbrevet at de vil foreslå å innføre krav om 30 studiepoeng for å kunne undervise i norsk/samisk og matematikk på barnetrinnet, men ingen krav til kompetanse i øvrige fag for 1.-7. trinn. For ungdomstrinnet foreslås 60 studiepoeng i norsk/samisk, matematikk og engelsk, samt 30 studiepoeng i øvrige fag. I videregående skole er forslaget 60 studiepoeng i alle fag.

Departementet ber spesielt om at høringsinstansene uttaler seg om hvorvidt kompetansekrav bør innføres i alle fag på alle trinn.

Norsk kulturskoleråd vil på det sterkeste anbefale at alle fag vurderes som likeverdige mht elevens rett til fagkompetente lærere. Det vil si et minimumskrav på 30 studiepoeng på barnetrinnet og 60 studiepoeng på ungdomstrinnet og i videregående skole. Grunnskolen har et særlig ansvar for å tilrettelegge undervisningen slik at alle elever blir ivaretatt. På barnetrinnet vet vi at nettopp de estetiske fagene kan være "døråpnere" for elever som strever, og det er bare i grunnskolen vi kan sikre at alle elever får basisferdigheter i disse fagene.

Kommunen er skoleeier både for grunnskole og kulturskole. Et krav om kompetanse for undervisning, og ikke bare for tilsetting, vil kunne bidra til at en ser den samlede kompetanse i estetiske fag i kommunen. Kulturskolelærere som ofte har fra 180 – 360 studiepoeng i kunstfag, vil i større grad kunne gå inn i kombinasjonsstillinger mellom grunnskole, kulturskole og videregående opplæring (der det er aktuelt). Selv om en del av studiepoengene kulturskolelærere har ikke vil være relevante i grunnskolesammenheng, er det all grunn til å vurdere denne lærergruppens bidrag i kunst- og kulturopplæringen for alle barn og unge i kommunen. De estetiske fagene krever stor grad av faglig fordypning, men fagenes timetall er så lave at det i mange kommuner ikke gir muligheter for å bygge hele stillinger innenfor grunnskolen. Da er kombinasjonsstillinger en mulig løsning som også kan styrke kulturskolene som lokale kunst- og kulturfaglige ressursentra. Pr i dag arbeider under 10 % av landets kulturskolelærere i hele stillinger. Det betyr at over 90 % arbeider i større og mindre deltidsstillinger.

Norsk kulturskoleråd støtter departementets forslag om at de nye lov- og forskriftskravene til kompetanse ikke gjøres gjeldende for allerede tilsatte lærere som har tilfredsstillende kompetanse i henhold til tidligere bestemmelser. Dette bør gjelde både lærere som arbeider i grunnskole og i kulturskole.

Norsk kulturskoleråd vil støtte uttalelsen fra Samarbeidsforum for estetiske fag der det vises til konsekvenser eventuelle kompetanseforskrifter vil få for lærerutdanningene. For å imøtekomme kommunenes behov for kvalifiserte lærere, vil kulturskolerådet anbefale at alle kunstpedagogiske lærerutdanninger ivaretar fagdidaktikk for grunnskolens undervisningsfag.

Norsk kulturskoleråd støtter departementet i synet på at en ikke kan stille de samme kompetansekrav til lærere i midlertidige tilsetninger.

I forbindelse med kompetanseforskrifter for undervisning i grunnskolen og videregående opplæring, vil Norsk kulturskoleråd vise til forslag om kompetansekrav også for undervisning i kulturskolene (Se Kulturskoleutvalgets rapport, vedlegg 1, forslag til forskrifter § 8.2)

For Norsk kulturskoleråd

Inger Anne Westby
Direktør